

Положення (правила) здійснення фінансового моніторингу суб'єктом аудиторської діяльності

*(приблизний формат з урахуванням вимог
законодавства)*

18.10.2024 р.

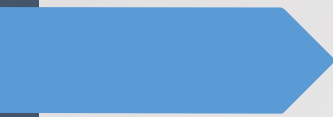

ЛУБЕНЧЕНКО ОЛЬГА

**САР, сертифікований практикуючий
аудитор;**

**доктор економічних наук, завідувач
Національним центром обліку та
аудиту, професор кафедри обліку,
аудиту та оподаткування Національної
академії обліку та аудиту;**

**викладач програм з безперервного
професійного навчання аудиторів
України**

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

НАКАЗ

07.06.2024 № 282

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України

16 липня 2024 р.

за № 1071/42416

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1071-24#Text>

Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство фінансів України

Основні положення наказу від 07.06.2024 № 282 включають:

- ! Загальні вимоги до організації та проведення первинного фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, такими як суб'єкти аудиторської діяльності, бухгалтери, суб'єкти господарювання, що надають послуги з бухгалтерського обліку.
- ! Вимоги до системи управління ризиками та призначення відповідальних працівників за проведення фінансового моніторингу
- ! Правила фінансового моніторингу та програми проведення первинного фінансового моніторингу, а також інші внутрішні документи з питань фінансового моніторингу.

Контроль за виконанням наказу покладено на першого заступника Міністра фінансів.

Цей наказ набирає чинності з 1 серпня 2024 року, але не раніше дня його офіційного опублікування **(чинний з 06.08.2024 р.)**

Наказ Міністерства фінансів України від 28.12.2022 № 465 Про затвердження Критеріїв ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0258-23#Text>

Основні положення наказу від 28.12.2022 № 465 включають:

- ! Затвердження критеріїв ризику** для виявлення та оцінки ризиків легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення.
- ! Визнання таким, що втратив чинність**, наказу Міністерства фінансів України від 08 липня 2016 року № 584, який раніше регулював ці питання.

Контроль за виконанням наказу покладено на першого заступника Міністра фінансів України та першого заступника Голови Державної служби фінансового моніторингу України.

Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування (набрання чинності 24.02.2023 р.)

Структура Положення

Вступ

1.Заходи для належної організації та проведення первинного фінансового моніторингу, належної системи управління ризиками

1.1 Порогові операції

1.2 Підозрілі операції. Класифікація підозрілих операцій для застосування в аудиторській практиці

1.3. Запобігання використанню послуг САД клієнтами для проведення операцій з метою легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом – ризик-орієнтований підхід

2 Порядок призначення працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу

2.1 Вимоги щодо працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу

2.2 Повноваження, обов'язки та звітування відповідального працівника

3. Правила фінансового моніторингу САД: процедури здійснення належної перевірки клієнтів (представників клієнтів), включаючи спрощені та посилені заходи належної перевірки клієнта

4. Програма проведення первинного фінансового моніторингу та інші внутрішні документи з питань фінансового моніторингу

Структура Положення

5. Порядок проведення навчальних заходів, підготовки персоналу (працівників) суб'єкта первинного фінансового моніторингу щодо виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу
6. Способи використання агентів та здійснення належної перевірки третіми особами
7. Забезпечення виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу
8. Застосування порядку зупинення та поновлення здійснення фінансових операцій; порядку замороження активів, що пов'язані з тероризмом та його фінансуванням, розповсюдженням зброї масового знищення та його фінансуванням
9. Порядок проведення внутрішніх перевірок діяльності суб'єкта первинного фінансового моніторингу на предмет дотримання законодавства у сфері запобігання та протидії
10. Інформаційна взаємодія із Міністерством фінансів, службою Держфінмоніторинг (порядок подання на запит Мінфіну інформації та/або документів (висновків, рішень), копій документів або витягів з документів)

Фрагменти Положення (правила) проведення фінансового моніторингу

Вступ

Це Положення (правила) проведення фінансового моніторингу (далі - Правила) є внутрішнім документом суб'єкта аудиторської діяльності ТОВ АФ «Бета» (далі – САД), як спеціально визначеного суб'єкта первинного фінансового моніторингу – аудиторської фірмами та визначають порядок та умови проведення заходів, спрямованих на недопущення використання САД для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму.

Правила розроблені з урахуванням вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення» від 06.12.2019 р. № 361 – IX, зі змінами і доповненнями (далі – Закон № 361), наказу Міністерства фінансів України «Про затвердження Критеріїв легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення від 28.12.2022 року № 465 (надалі – наказ № 465), наказу Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство фінансів України» від 07.06.2024 № 282, інших діючих нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення. Правила є окремим єдиним внутрішнім документом з питань фінансового моніторингу, який визначає порядок та умови здійснення заходів, спрямованих на недопущення використання САД і його відокремлених підрозділів для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення, та визначає процедуру реалізації фінансового моніторингу. Документи, які додатково розроблені САД є складовою частиною Правил і використовуються разом із Правилами.

1. Заходи для належної організації та проведення первинного фінансового моніторингу, належної системи управління ризиками

Внутрішня система фінансового моніторингу створена виходячи з того, що САД, згідно п.2, п.п.7) ст. 6 Закону № 361, зобов'язаний виконувати обов'язки суб'єкта первинного фінансового моніторингу, як суб'єкт аудиторської діяльності. При цьому, обов'язки суб'єкта первинного фінансового моніторингу визначаються п. 2 ст.8 Закону № 361. САД у розробляє внутрішні документи: правила фінансового моніторингу, програми , інші внутрішні приписи.

Правила фінансового моніторингу (далі – Правила) є окремим єдиним внутрішнім документом з питань фінансового моніторингу, який визначає порядок та умови здійснення заходів, спрямованих на недопущення використання суб'єкта первинного фінансового моніторингу – САД і його відокремлених підрозділів для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення, та визначає процедуру реалізації фінансового моніторингу.

Правила враховують особливості, напрями та специфіку діяльності САД, особливості діяльності його клієнтів, а також впровадження ним у процедури моніторингу ризик – орієнтованого підходу. Правила націлені на виконання САД усіх вимог, визначених законодавством у сфері запобігання та протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом.

У виконанні приписів Правил зобов'язані приймати безпосередню участь працівники САД, в межах їх компетенції, з метою виявлення фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення.

Предметом уваги під час здійснення процедур фінансового моніторингу САД є сфера діяльності клієнта з урахуванням ризиків легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, операції клієнтів, які поділяються на порогові і підозрілі.

Будь-які посадові особи САД, яким стало відомо **про порогові фінансові операції згідно до ст. 20 Закону № 361** (під фінансовий моніторинг потрапляють видаткові операції (перекази) у безготівковій формі, готівкою в залежності від суми платежу та його статусу), **підозрілі фінансові операції свого клієнта, визначені у відповідності до ст. 21 Закону № 361**, або при іншому виконанні своїх функцій, зобов'язані повідомити відповідального за впровадження фінансового моніторингу працівника (за наявності) або керівника САД у разі виникнення у них підозри щодо клієнта.

1.1 Порогові операції

Під пороговою операцією слід розуміти ті операції, в яких сума перевищує 400 тис. грн. (для віртуальних валют і лотерей/азартних ігор – 55 тис. грн) та виконується хоча б одна з 5-х ознак:

1) фінансові операції, якщо хоча б одна із сторін - учасників фінансової операції має реєстрацію, місце проживання чи місцезнаходження в державі, що здійснює збройну агресію проти України, та/або в державі (юрисдикції), що не виконує чи неналежним чином виконує рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення (у тому числі дипломатичне представництво, посольство, консульство такої держави; або якщо однією із сторін - учасників фінансової операції є особа, яка має рахунок у банку, зареєстрованому в зазначеній державі (юрисдикції),

або якщо кінцевий бенефіціарний власник (надалі – КБВ) учасника фінансової операції - клієнта є громадянином чи має постійне місце проживання в державі, що здійснює збройну агресію проти України; див. додатково ПКМУ 5 серпня 2020 р. № 677 «Про порядок визначення держав (територій), що не виконують чи неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, що провадять діяльність у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення» та вимоги наказу Держфінмоніторингу від 01.10.2012 р. № 139 «Щодо переліку країн (територій), що не виконують чи неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, що здійснюють діяльність у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму». (станом на 21.11.2022 року до них належать Іран та КНДР, М'янма)

- 2) фінансові операції політично значущих осіб, членів їх сім'ї/пов'язаних осіб (п.п. 37, п.п. 47 ст. 1 Закону);
- 3) фінансові операції із переказу коштів за кордон, у т.ч. числі до держав, віднесених КМУ до офшорних зон (ПКМУ від 23.02.2011 р. № 143-р «Про віднесення держав до переліку офшорних зон»); <https://www.kmu.gov.ua/npas/152436>
- 4) фінансові операції, зокрема операції з готівкою (внесення, переказ, отримання коштів)
- 5) фінансові операції електронного резидента (е-резидента).

Політично значущі особи - фізичні особи, які є національними, іноземними публічними діячами та діячами, які виконують публічні функції в міжнародних організаціях;

Див. зокрема п.п. 37 ст.1 ЗУ № 361

{Абзац перший пункту 37 частини першої статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2736-IX від 04.11.2022, № 3419-IX від 17.10.2023}

- Президент України, Прем'єр-міністр України, члени Кабінету Міністрів України та їх заступники;
- керівник постійно діючого допоміжного органу, утвореного Президентом України, його заступники;
- керівник та заступники керівника Державного управління справами;
- керівники апаратів (секретаріатів) державних органів, що не є державними службовцями, посади яких належать до категорії "А";
- Секретар та заступники Секретаря Ради національної безпеки і оборони України;
- **народні депутати України !!!!!;**
- Голова та члени Правління Національного банку України, члени Ради Національного банку України;
- голови та судді Конституційного Суду України, Верховного Суду, вищих спеціалізованих судів;
- члени Вищої ради правосуддя, члени Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, члени Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів; Генеральний прокурор, його заступники

Політично значущі особи - фізичні особи, які є національними, іноземними публічними діячами та діячами, які виконують публічні функції в міжнародних організаціях

Див. зокрема п.п. 37 ст.1 ЗУ № 361

- Голова Служби безпеки України та його заступники;
- Директор Національного антикорупційного бюро України та його заступники;
- Директор Державного бюро розслідувань та його заступники;
- Директор Бюро економічної безпеки України та його заступники;

{Абзац п'ятнадцятий пункту 37 частини першої статті 1 в редакції Закону № 1150-IX від 28.01.2021}

-Голова та члени Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, Голова та члени Антимонопольного комітету України, Голова Національного агентства з питань запобігання корупції та його заступники, Голова та члени Рахункової палати, Голова та члени Центральної виборчої комісії, голови та члени інших державних колегіальних органів;

{Абзац шістнадцятий пункту 37 частини першої статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 524-IX від 04.03.2020}

- надзвичайні і повноважні послы;
- начальник Генерального штабу - Головнокомандувач Збройних Сил України, командувачі Сухопутних військ Збройних Сил України, Повітряних Сил Збройних Сил України, Військово-Морських Сил Збройних Сил України;

Політично значущі особи - фізичні особи, які є національними, іноземними публічними діячами та діячами, які виконують публічні функції в міжнародних організаціях;

Див. зокрема п.п. 37 ст.1 ЗУ № 361

- державні службовці, посади яких належать до категорії «А» (вищий корпус державної служби);
- керівники органів прокуратури, керівники обласних територіальних органів Служби безпеки України, голови та судді апеляційних судів;
- **керівники адміністративних, управлінських чи наглядових органів державних та казенних підприємств, господарських товариств, державна частка у статутному капіталі яких прямо чи опосередковано перевищує 50 відсотків !!!! !!!!;**
- **члени керівних органів політичних партій !!!! !!!!;**

❑ Термін «електронний резидент (е-резидент)» вживається у Законі № 361 у значенні, наведеному в Податковому кодексі України (з **01.04.2023 року за Законом «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законів України щодо особливостей оподаткування підприємницької діяльності електронних резидентів» від 06.10.2022 р. № 2654- IX**)

Електронний резидент (е-резидент) - це іноземець, що досяг 18 річного віку, (громадянин Словенії, Індії, Пакистан та Таїланду (*перелік розширюватиметься*), який отримує спеціальний статус в Україні, що дозволяє йому вести підприємницьку діяльність дистанційно. Основні переваги е-резидентства включають :

- Відкриття банківських рахунків в Україні та управління ними онлайн.
- Реєстрація як фізична особа-підприємець (ФОП) та сплата податків за спрощеною системою (єдиний податок, III група, без ПДВ).
- Використання електронного підпису для завірення документів.
- Доступ до інформаційно-консультаційних сервісів та спрощення процедур отримання адміністративних послуг.

Е-резиденти можуть надавати послуги виключно нерезидентам України і не можуть отримувати доходи з джерелом походження з України, за винятком пасивних доходів

1.2 Підозрілі операції. Класифікація підозрілих операцій для застосування в аудиторській практиці

Під підозрілою фінансовою операцією (діяльністю) слід розуміти: Фінансові операції або спроба їх проведення незалежно від суми, на яку вони проводяться, вважаються підозрілими, якщо суб'єкт первинного фінансового моніторингу має підозру або має достатні підстави для підозри, що вони є результатом **злочинної діяльності** або пов'язані чи стосуються фінансування тероризму або фінансування розповсюдження зброї масового знищення. Злочинна діяльність є діяльністю, що пов'язана зі скоєнням злочину. Злочином є передбачене Кримінальним кодексом України суспільно небезпечне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом злочину. Підозрілі операції підлягають обов'язковому зупиненню у відповідності до п.1 ст. 23 Закону.

При визначенні того, чи є пороговою або підозрілою фінансова операція або діяльність, суб'єкт первинного фінансового моніторингу враховує вимоги Закону, типологічні дослідження, підготовлені спеціально уповноваженим органом та оприлюднені ним на своєму веб-сайті, а також рекомендації суб'єктів державного фінансового моніторингу.

*Класифікація (орієнтовна) підозрілих операцій для застосування в аудиторській практиці:

1) Операції, пов'язані легалізацією доходів, отриманих злочинним шляхом (допорогові суми, що стосуються

а) фінансових операцій з публічними діями;

б) із переказу коштів за кордон, в тому числі, до держав, віднесених Кабінетом Міністрів України до офшорних зон;

в) операції з готівкою (внесення, переказ, отримання коштів);

2) Операції, пов'язані із порушенням вимог Податкового кодексу України (надалі – ПКУ). Стаття 212 Кримінального кодексу України (надалі – ККУ) передбачає відповідальність за ухилення від сплати податків:

За ч.1 ст. 212 ККУ кримінальна відповідальність настає при приховуванні доходу від оподаткування в розмірі 3 000 неоподаткованого мінімуму доходів громадян, у 2020 році – 3 153 000 грн;

Ч.2 ст. 212 ККУ встановлює відповідальність за приховування доходів від оподаткування в великих розмірах – 5 000 НМДГ, у 2020 році – 5 255 000 грн.;

Ч. 3 ст. 212 ККУ – в особливо великих розмірах 7 000 НМДГ, у 2020 році – 7 357 000 грн.

3) Операції пов'язані із шахрайством (заволодіння чужим майном або придбання майна шляхом обману, ст. 190 ККУ).

Про порушення законодавства, що наведені в п. 2) та п. 3) будуть свідчити відсутність розпорядчих та підтверджувальних первинних документів клієнта. Відсутність таких документів САД з'ясовує під час аудиту чи наданні інших аудиторських послуг при зборі аудиторських доказів

*авторська розробка

1.3 Запобігання використанню послуг САД клієнтами для проведення операцій з метою легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом; ризик-орієнтований підхід

САД у своїй діяльності застосовувати ризик-орієнтований підхід щодо оцінки ризиків у сфері фінансового моніторингу, з урахуванням масштабу своєї діяльності, кількості клієнтів, виду їх діяльності тощо (принцип масштабування). З метою запобігання використанню послуг та/або продуктів суб'єкта первинного фінансового моніторингу для проведення клієнтами фінансових операцій з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення, САД розробляє і **впроваджує систему управління ризиками легалізації незаконних доходів. Система представляє собою сукупність організаційних заходів, а також процедур, націлених на виявлення, оцінку та протидію ризикам, таблиця 1.**

1.3 Запобігання використанню послуг САД клієнтами для проведення операцій з метою легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом; ризик-орієнтований підхід

!!!! Для цього САД розробляє:

- ☐ класифікацію ризиків (ризик - профіль САД та ризик – профіль клієнтів САД),
- ☐ заходи управління ризиками, що включають виявлення ризиків, їх оцінку та впровадження процедур щодо мінімізації ризиків.

Оцінка ризиків здійснюється, виходячи із бальної оцінки: один вид ризику – один бал (див. Методичні рекомендації щодо оцінки ризик – профілю в САД) та професійного судження САД, ризик оцінюється, як низький, середній, високий, неприйнятно високий.

Методичні рекомендації щодо оцінки ризик – профілю в САД є складовою цього Положення (правил) і застосовуються разом з ним, див. додаток 1 до цього положення та слайди розділу 3. Правил фінансового моніторингу САД

Таблиця 1 – Елементи системи управління ризиками легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом

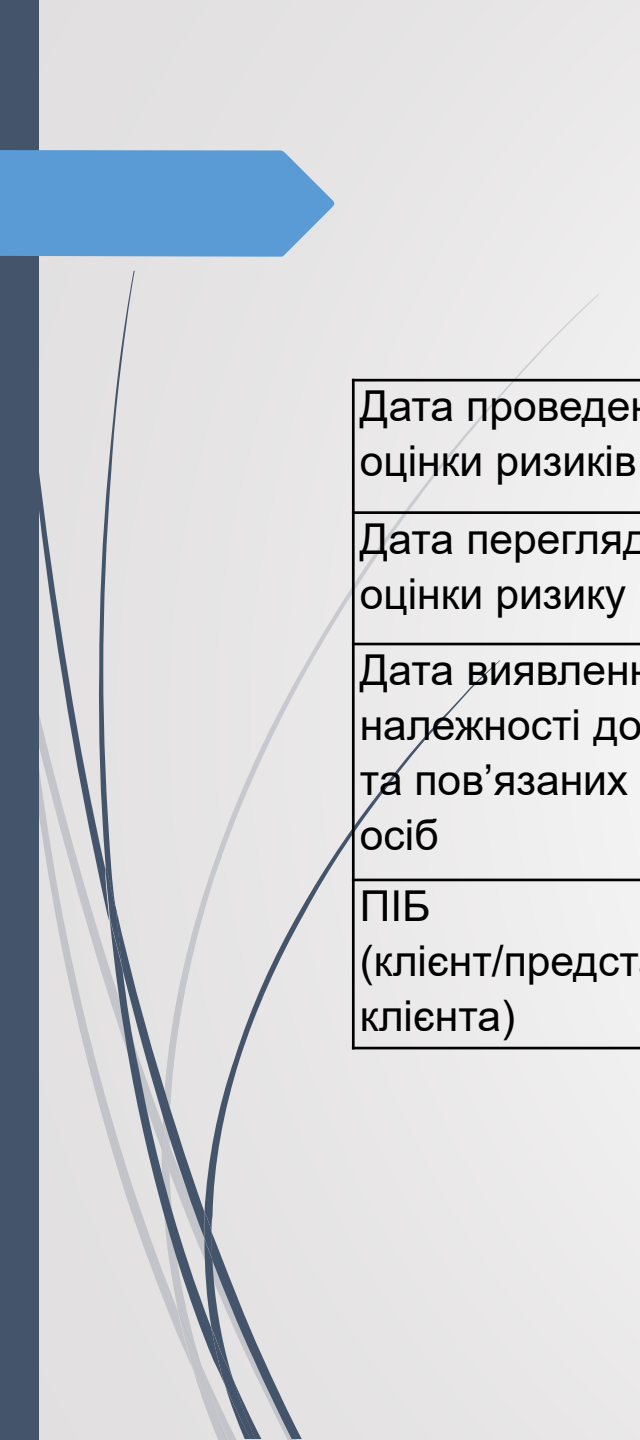
№	Елемент	Процедурне забезпечення
1	Розробка класифікатора ризиків легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом з урахуванням ефекту масштабування	Класифікатор
2	Призначення відповідального працівника у сфері запобігання та протидії відмиванню доходів, отриманих злочинним шляхом	Перевірка особи, що призначається відповідальним працівником (наявність бездоганної репутації); посадова інструкція відповідального працівника,
3	Розробка та впровадження документів щодо виявлення, оцінки, мінімізації ризиків у сфері запобігання та протидії відмиванню доходів	Положення (правила) фінансового моніторингу, Методичні рекомендації щодо оцінки ризик – профілю САД та ризик – профілю клієнта, включаючи класифікацію ризиків (критерії ризику)

4	Інформаційна взаємодія керівництва САД, відповідального працівника, працівників САД щодо обізнаності та дотримання вимог законодавства у сфері фінансового моніторингу; виявлення операцій, що підлягають фінансовому моніторингу. Інформаційна взаємодія із зовнішніми користувачами, в т .ч. Міністерством фінансів, Держфінмоніторингом	Документування оцінки проблемних і актуальних питань, наявності ресурсів САД, навчання персоналу, повідомлення керівництва САД щодо оцінки клієнтів, прийняття замовлень (належна перевірка, ідентифікація та верифікація клієнтів та їх представників, КБВ), отримання дозволів (за наявності високих ризиків) з <i>урахуванням принципу масштабованості</i> , регламентація підготовки та надання відповідей на запити зовнішніх користувачів; <i>зберігання документації протягом 5 років після припинення ділових відносин із клієнтом (див. п. 18 статті 8 Закону № 361)</i>
5	Впровадження системи внутрішніх перевірок щодо дотримання вимог законодавства у сфері фінансового моніторингу	Документування внутрішніх перевірок САД в сфері фінансового моніторингу

Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний на постійній основі формувати та вести в електронній формі перелік клієнтів, щодо яких встановлені / переоцінені суб'єктом первинного фінансового моніторингу рівні ризику ділових відносин з такими клієнтами, включаючи низький, середній, високий, неприйнятно високий рівні ризику, та факти належності до категорії політично значущих осіб, членів їх сімей та осіб, пов'язаних з політично значущими особами (далі – Перелік клієнтів), таблиця 2.

Таблиця 2 – Перелік клієнтів

Показник	Для фізичних осіб – резидентів	Для фізичних осіб нерезидентів	Для юридичних осіб – резидентів	Для юридичних осіб нерезидентів, їх представництв	Для громадських формувань без статусу юридичної особи
Повне найменування	-	-	так	так	так
Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ	-	-	так	-	так
Країна реєстрації				так	

Дата проведення оцінки ризиків	так	так	так	так	так
Дата перегляду оцінки ризику	так, за необхідності	так, за необхідності	так, за необхідності	так, за необхідності	так, за необхідності
Дата виявлення належності до PER ² та пов'язаних із PER осіб	так, за необхідності	так, за необхідності	так, за необхідності	так, за необхідності	так, за необхідності
ПІБ (клієнт/представник клієнта)	так	так	так	так	так

номер облікової картки платника податків (далі – РНОКПП) / номер (та за наявності серія) паспорта громадянина України (клієнт/представник клієнта)	так	-	так	так, за наявності	так
номер (та за наявності серія) паспорта (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства може бути використаний на території України для укладення правочинів) / унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі для нерезидентів	-	так	-	так, за наявності	так, за наявності

² PEP - Politically exposed persons, політично значущі особи за Законом № 361

Такий перелік формується виключно в електронній формі і зберігається у відповідності до п. 18 статті 8 Закону № 361.

Оцінка ризику клієнта здійснюється на підставі **Методичних рекомендацій щодо оцінки ризик – профілю в САД (таблиця 7)**, що є невід’ємною частиною процедур фінансового моніторингу.

УВАГА!!! Щорічно САД здійснює оцінку дієвості системи управління ризиками через тестування впроваджених заходів фінансового моніторингу, таблиця 3. Тестування здійснюється керівництвом САД, підрозділом внутрішнього контролю /аудиту (за наявності) або незалежною залученню особою (аудитором), що має відповідний досвід.

Таблиця 3 – Тестування системи управління ризиками

Критерії оцінки	Дотримання критерію		Примітки
	Так	Ні	
1. Належне здійснення оцінки / переоцінки ризиків, притаманних діяльності САД (ризик-профілю суб’єкта первинного фінансового моніторингу) , документування їх результатів, заходів із моніторингу, контролю ризиків та підтримання власного ризик профілю в актуальному стані для мінімізації використання послуг САД з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та/або фінансування розповсюдження зброї масового знищення			у разі відповіді «ні» висвітлити причини неналежного дотримання критерію

2. Належне здійснення оцінки / переоцінки ризику ділових відносин (фінансових операцій без встановлення ділових відносин) з клієнтами (**ризик – профілів клієнтів**), документування їх результатів, заходів із моніторингу, контролю ризиків та підтримання ризик – профілів клієнтів в актуальному стані для мінімізації використання послуг САД з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та/або фінансування розповсюдження зброї масового знищення

3. Належне застосування ризик–орієнтованого підходу, що полягає в неналежному розумінні САД ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та/або фінансування розповсюдження зброї масового знищення, застосування пропорційних виявленим ризикам ефективних заходів щодо їх мінімізації (спрощених заходів належної перевірки для клієнтів із низьким ризиком та посилених заходів належної перевірки для клієнтів із високим ризиком), наявність ризик-орієнтованої процедури погодження ділових відносин з клієнтами

4. Наявність дієвих інструментів для запобігання / унеможливлення багаторазового, у великих обсягах проведення фінансових операцій (діяльності), щодо яких є підозри у використанні САД для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та/або фінансування розповсюдження зброї масового знищення, зокрема моніторингу ділових відносин з клієнтами та фінансових операцій клієнтів, що здійснюються в процесі таких ділових відносин			
5. Наявність ефективного внутрішнього контролю з питань фінансового моніторингу, своєчасне виявлення керівництвом / внутрішнім аудитом (контролем)/ зовнішнім контролем проблем та недоліків у внутрішній системі управління ризиками			

6. Наявність належної системи виявлення клієнтів, які (КБВ яких) є політично значущими особами, членами їх сімей та особами, пов'язаними з політично значущими особами, вживання додаткових заходів належної перевірки, визначених законодавством України у сфері фінансового моніторингу			
7. Наявність належної системи виявлення КБВ			
8. Забезпечення САД належного документування та фіксації подій, пов'язаних із виконання функцій суб'єкта первинного фінансового моніторингу			
Висновок: щодо виявлення ознак неналежної системи управління ризиками САД (одна позитивна відповідь – один бал, негативна відповідь – нуль балів)			

Висновки виявлення ознак неналежної системи управління ризиками САД здійснюється на підставі бальної оцінки: одна позитивна відповідь – один бал, негативна відповідь – нуль балів; система управління ризиками САД вважається неналежною в разі встановлення хоча б однієї негативної відповіді, визначеної у таблиці 3.

Критерії ризиків легалізації (відмивання) доходів, отриманих злочинним шляхом визначаються САД у відповідності до Наказу № 465 для кожного клієнта, які фіксуються та оцінюються в документі «Оцінка ризик – профілю клієнта Опитувальник клієнта/(представника клієнта) щодо визначення його ризик – профілю, додаток 2, Методичні рекомендації щодо оцінки ризик – профілю в САД, слайди розділу 3. Правил фінансового моніторингу САД (таблиця 6)

2. Порядок призначення працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу

2.1 Вимоги щодо працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу

Працівник, відповідальний за проведення фінансового моніторингу (далі - відповідальний працівник), призначається керівником, а його правовий статус визначається ст. 9 Закону.

Відповідальний працівник призначається за посадою на рівні керівництва, що передбачає здійснення функцій управління САД.

Відповідальний працівник є незалежним у своїй діяльності та підзвітним тільки керівнику.

Відповідальним працівником та/або особою, яка тимчасово буде виконувати обов'язки відповідального працівника у разі його відсутності, не може бути голова виконавчого органу (якщо виконавчий орган колегіальний), директор (президент) (якщо виконавчий орган одноосібний) або інша посадова особа, яка здійснює керівництво та управління суб'єктом первинного фінансового моніторингу відповідно до законодавства та установчих документів (обмеження не застосовується до мікропідприємств¹)

¹ стаття 2 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»: «**Мікропідприємствами є підприємства, показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передує звітному, відповідають щонайменше двом із таких критеріїв:**

балансова вартість активів - до 350 тисяч євро включно;

{Абзац третій частини другої статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2435-ІХ від 19.07.2022}

чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - до 700 тисяч євро включно;

{Абзац четвертий частини другої статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2435-ІХ від 19.07.2022}

середня кількість працівників - до 10 осіб включно.

{Абзац п'ятий частини другої статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2435-ІХ від 19.07.2022}»

Тобто, виконання повноважень відповідального працівника може бути покладено на керівника у разі, якщо САД є мікропідприємством.

САД зобов'язана повідомити Держфінмоніторинг відповідно до встановленого порядку про:

- призначення відповідального працівника або особи, яка тимчасово виконує його обов'язки, – протягом трьох робочих днів з дня призначення;
- звільнення відповідального працівника або особи, яка тимчасово виконує його обов'язки, - протягом трьох робочих днів з дня звільнення.

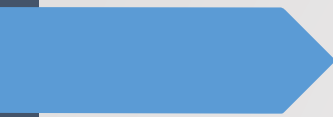
Відповідальний працівник є особою, на яку покладаються організація та координація діяльності з проведення САД фінансового моніторингу. **Відповідальний працівник повинен відповідати таким вимогам:**

- мати бездоганну ділову репутацію;
- володіння державною мовою;
- мати вищу економічну, юридичну освіту, освіту в галузці управління (для відповідального працівника мікропідприємства обов'язкова вища освіта, без прив'язки до фаху), досвід роботи не менше одного року у відповідній сфері діяльності суб'єкта (САД) або не менше одного року досвіду роботи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;
- проходження навчання у сфері запобігання легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом;
- працювати у САД за основним місцем роботи (обмеження не стосуються мікропідприємств).

Щодо відповідального працівника, то також мають бути відсутні такі факти:

- 1) застосування Україною, іноземними державами (крім держав, які здійснюють збройну агресію проти України: Російської Федерації та/або Республіки Білорусь), міждержавними об'єднаннями або міжнародними організаціями санкцій щодо особи (застосовується протягом строку дії **санкцій** і протягом трьох років після їх скасування або закінчення строку, на який їх було введено); **включення особи до переліку терористів** (застосовується протягом строку перебування особи в переліку та протягом 10 років після її виключення з нього);
- 2) наявності громадянства держави, що здійснює збройну агресію проти України: **Російської Федерації та/або Республіки Білорусь.**

Перевірка ділової репутації кандидата на посаду відповідального працівника здійснюється до його призначення на підставі поданих ним оригіналів документів: паспорта, трудової книжки, документів про освіту та/або підвищення кваліфікації, довідки про відсутність судимості, не знятої або не погашеної в установленому законом порядку, отриманої в органах внутрішніх справ.

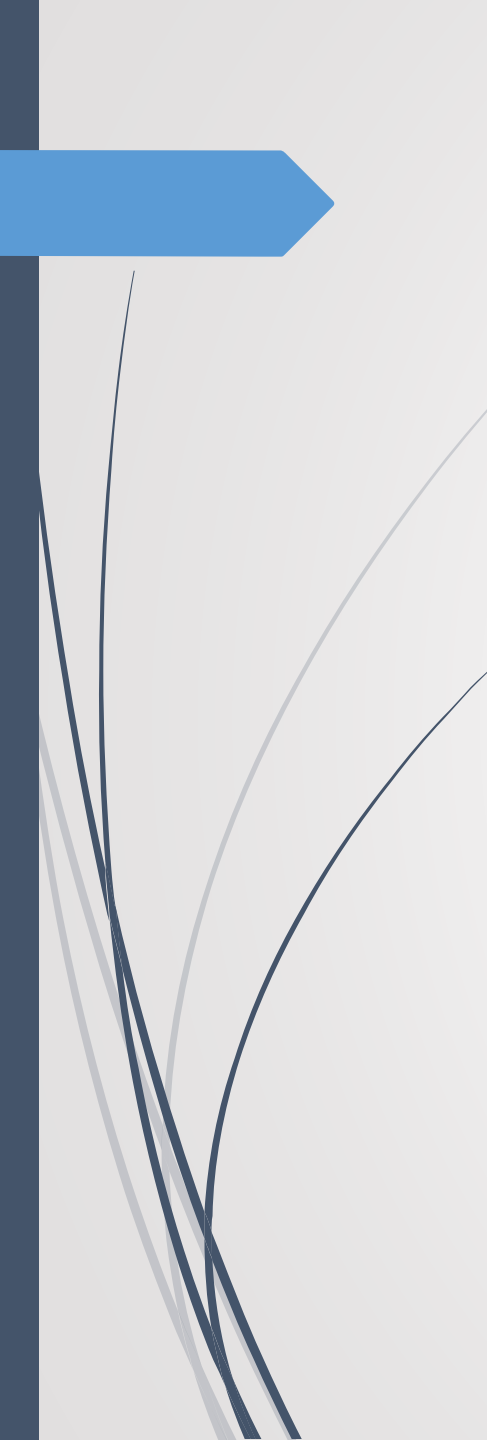
Перевірка відповідності кандидата на посаду відповідального працівника вимогам, встановленим цими Правилами, здійснюється керівником або особою, яка виконує його обов'язки.

У разі призначення відповідальним працівником керівника САД перевірка його ділової репутації здійснюється відповідним органом управління суб'єкта або засновниками.

Підтвердження ділової репутації кандидата на посаду відповідального працівника за результатами її перевірки оформлюється письмовим висновком, який підписується керівником суб'єкта або особами, які здійснювали перевірку ділової репутації, або затверджується відповідним органом управління суб'єкта, таблиця 4.

Таблиця 4 – Висновок щодо перевірки ділової репутації кандидата на посаду відповідального працівника

Питання для розгляду при перевірці ділової репутації кандидата на посаду відповідального працівника <i>Увага!!! САД не рідше одного разу на рік зобов'язаний перевіряти відповідального працівника щодо його відповідності вимогам Закону № 361, внутрішнім Правилам САД</i>		
Питання для розгляду	Результат	Джерела інформації (посилання на оригінали документів, наявність копій, засвідчених у встановленому порядку)
Володіння державною мовою	Засвідчити, чи володіє кандидат державною мовою	Посилання на атестати, дипломи про вищу освіту
Наявність вищої освіти	Вказати ВНЗ, що закінчив кандидат та роки навчання	Посилання на дипломи про вищу освіту

Наявність стажу роботи у САД та / або у суб'єкта державного фінансового моніторингу за напрямом діяльності у сфері запобігання та протидії – не менше одного року	Вказати наявність стажу	Посилання на дані трудової книжки, накази про призначення на посаду аудитора, юриста, тощо
Обізнаність із законодавством у сфері запобігання та протидії, а також володіння навичками щодо застосування в практичній діяльності вимог законодавства та внутрішніх документів з питань фінансового моніторингу (має бути підтверджено документом про проходження навчання у сфері запобігання та протидії на базі відповідного навчального закладу, віднесеного до сфери управління Держфінмоніторингу	Вказати де проходило навчання особи	Посилання на документи, що підтверджують проходження навчання

Відсутність застосування Україною, іноземними державами (крім держав, які здійснюють збройну агресію проти України: Російської Федерації та/або Республіки Білорусь), міждержавними об'єднаннями або міжнародними організаціями санкцій щодо особи (застосовується протягом строку дії санкцій і протягом трьох років після їх скасування або закінчення строку, на який їх було введено); відсутність включення особи до переліку терористів (застосовується протягом строку перебування особи в переліку та протягом 10 років після її виключення з нього); відсутність судимості за злочини проти громадської безпеки, власності, у сфері господарської діяльності, корупційні правопорушення, тощо	Впевнитися у відсутності особи у санаційних списках та у переліку осіб, пов'язаних з тероризмом	Актуальний перелік осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції https://fiu.gov.ua/pages/dijalnist/protidija-terorizmu/perelik-teroristiv/aktualnij-perelik-osib-pov-yazanix-z-provadzhennyam-teroristichnoji-diyalnosti-abo-stosovno-yakix-zastosovano-mizhnarodni-sankcziji.html; витяг із інформаційно – аналітичної системи «Облік відомостей про притягнення особи до кримінальної відповідальності та наявності судимості» Міністерства внутрішніх справ України; інформаційні довідки з Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення Національного агентства з питань запобігання корупції

Відсутність громадянства держави, що здійснює збройну агресію проти України: Російської Федерації та/або Республіки Білорусь	Впевнитися у відсутності у особи відповідного громадянства	Паспорт особи

ВИСНОВОК

*щодо перевірки ділової репутації
кандидата на посаду відповідального працівника*

П.І.Б. _____

(кандидата на посаду відповідального працівника)

Адреса: *(за паспортними даними або довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи)*

_____

згідно з ст. 9 Закону № 361, на підставі наступних документів:

Трудова книжка: _____ *(ксерокопія додається)*

Довідка Міністерства внутрішніх справ України про відсутність (наявність) судимості, притягнення особи до кримінальної відповідальності, обмежень, передбачених кримінально – процесуальним законодавством України: *(ксерокопія додається)*

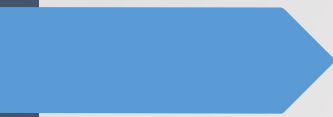
Паспорт: *(ксерокопія додається)*

Диплом про освіту: *(ксерокопія додається)*

Свідоцтво про підвищення кваліфікації (видане ННУ «Академія фінансового управління», іншим закладом за погодженням із Держфінмоніторингом): *(ксерокопія додається)*

Встановлено: *Перевірка ділової репутації кандидата на посаду відповідального працівника (П.І.Б.) відповідає згідно з ст. 9 Закону № 361 на підставі представлених документів*

Директор САД, П.І.Б., дата, підпис

Особа, вперше призначена на посаду відповідального працівника, повинна пройти навчання протягом трьох місяців з дня призначення та підвищувати кваліфікацію у подальшому **не рідше одного разу на три роки у порядку, визначеному законодавством.**

На час відсутності (відпустки, відрядження, хвороби тощо) відповідального працівника призначається особа, яка тимчасово виконує його обов'язки. Особа, яка тимчасово виконуватиме обов'язки відповідального працівника на час його відсутності, може бути призначена одночасно з відповідальним працівником.

У разі звільнення відповідального працівника керівник суб'єкта не пізніше наступного робочого дня після його звільнення призначає іншого відповідального працівника. Допускається виконання обов'язків відповідального працівника в разі його звільнення особою, яка тимчасово виконує його обов'язки, на строк перевірки ділової репутації кандидата на посаду відповідального працівника, який не повинен перевищувати двох місяців.

2.2 Повноваження, обов'язки та звітування відповідального працівника

До повноважень відповідального працівника належать (п. 3 ст. 9 Закону):

- 1) забезпечення повідомлення спеціально уповноваженого органу про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу;
- 2) забезпечення повідомлення держателя Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань про виявлені розбіжності між відомостями про КБВ та структуру власності клієнта, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, та інформацією про КБВ та структуру власності клієнта, отриманою суб'єктом первинного фінансового моніторингу в результаті здійснення належної перевірки клієнта;
- 3) проведення перевірок діяльності будь-якого підрозділу суб'єкта первинного фінансового моніторингу та його працівників щодо виконання ними внутрішніх документів з питань фінансового моніторингу;
- 4) право доступу до всіх приміщень, документів, інформації, баз даних, засобів телекомунікації, архівів суб'єкта первинного фінансового моніторингу;
- 5) залучення працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу до проведення первинного фінансового моніторингу та перевірок з цих питань;

-
- 6) організація розроблення, подання для затвердження, забезпечення постійного оновлення, а також контроль за виконанням внутрішніх документів з питань фінансового моніторингу;
  - 7) одержання пояснень з питань проведення фінансового моніторингу від працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу незалежно від займаних посад;
  - 8) сприяння проведенню уповноваженими представниками суб'єктів державного фінансового моніторингу, що відповідно до цього Закону виконують функції державного регулювання та нагляду за відповідними суб'єктами первинного фінансового моніторингу, перевірок діяльності суб'єкта первинного фінансового моніторингу щодо дотримання законодавства у сфері запобігання та протидії;
  - 9) прийняття рішення про подання інформації з питань фінансового моніторингу на запити спеціально уповноваженого органу та відповідних правоохоронних органів;
  - 10) виконання інших функцій відповідно до законодавства та внутрішніх документів з питань фінансового моніторингу.

Відповідальний працівник під час виконання функцій з питань проведення фінансового моніторингу незалежний у своїй діяльності, **підзвітний тільки керівнику суб'єкта первинного фінансового моніторингу і зобов'язаний не менше одного разу на місяць інформувати в письмовій формі керівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу про виявлені фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходи, вжиті, зокрема, для:**

- забезпечення проведення первинного фінансового моніторингу;
- розроблення та оновлення внутрішніх документів з питань фінансового моніторингу;
- підготовки персоналу щодо виконання вимог цього Закону шляхом проведення освітньої та практичної роботи, таблиця 5.

Таблиця 5 – Щомісячний письмовий звіт керівництву САД

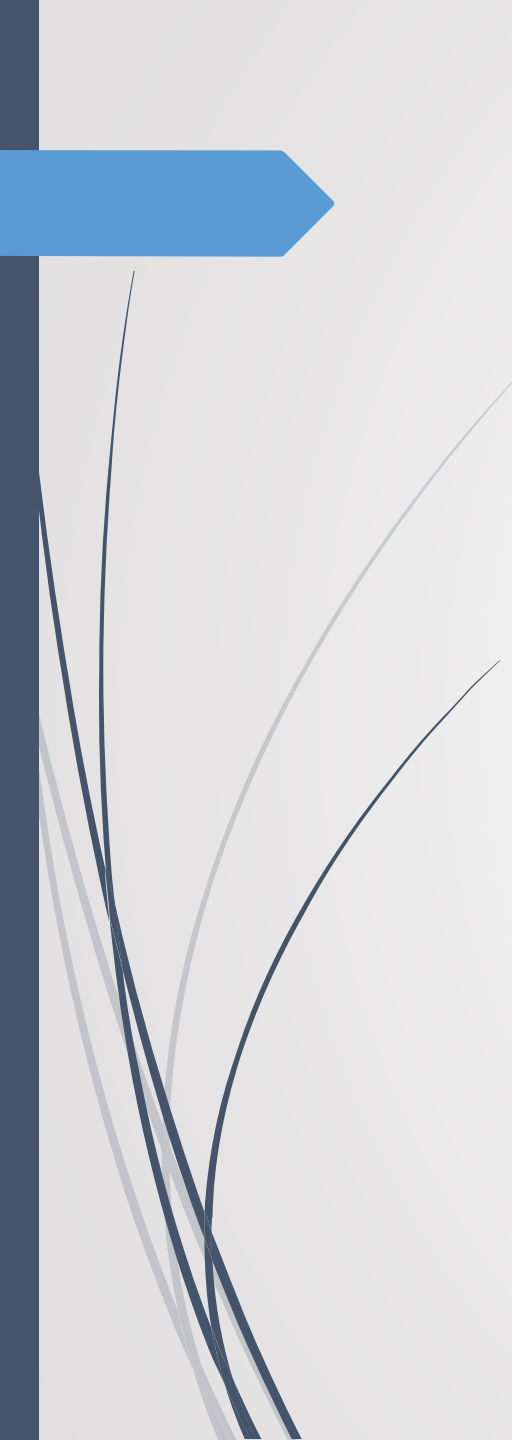
Директору САД (назва) , П.І.Б.

Відповідальної особи за проведення фінансового моніторингу в САД (назва), П.І.Б.

**Звіт про результати проведених заходів із
внутрішнього фінансового моніторингу
за (місяць) 202X року**

На виконання вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» повідомляю про результати проведених заходів з внутрішнього фінансового моніторингу САД (назва) за (місяць) 202X року:

№	Інформація	Кількість, примітки
1.	Виявлено фінансових операцій, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу/ Зареєстровано фінансових операцій з ознаками внутрішнього фінансового моніторингу	Вказати кількість та надати пояснення
2.	Дії щодо замороження активів, що пов'язані з тероризмом та його фінансуванням, розповсюдженням зброї масового знищення та його фінансуванням	Вказати кількість та надати пояснення

3.	Зупинені фінансові операції	Вказати кількість та надати пояснення
4.	Відмови від встановлення (підтримання) ділових відносин та щодо фінансових операцій, у проведенні яких САД було відмовлено. Питання, пов'язані з пропозиціями щодо відмови в продовженні ділових відносин з клієнтами (у тому числі в разі встановлення клієнту неприйнятно високого рівня ризику)	Вказати кількість та надати пояснення
5.	Встановлені розбіжності між відомостями про КБВ та структуру власності клієнта, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, та інформацією про КБВ та структуру власності, САД в результаті здійснення належної перевірки клієнта	Вказати кількість та надати пояснення

6.	Результати проведених відповідальним працівником внутрішніх перевірок діяльності підрозділів або працівників	Результати перевірок
7.	Заходи з підготовки персоналу, проведення навчальних заходів для працівників САД, агентів САД (за умови їх залучення)	Навчальні заходи у вказаному періоді проводилися за планом
8.	Результати моніторингу ділових відносин з клієнтами, за підсумками якого виявлена підозріла діяльність клієнтів та/або фінансова операція таких клієнтів, та пропозиції щодо вжиття необхідних заходів стосовно таких клієнтів з метою мінімізації ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення	Результати моніторингу та пояснення
9.	Проблемні питання, що виникають у суб'єкта первинного фінансового моніторингу під час проведення заходів з належної перевірки клієнта	Перелік питань та шляхи їх вирішення
10.	Управління ризиками та зміни у законодавстві з питань запобігання та протидії і вжиття необхідних заходів у зв'язку з такими змінами (включаючи оновлення внутрішніх документів з питань фінансового моніторингу) із зазначенням строків ужиття таких заходів	Вказати, що визначення рівня ризиків, переоцінка ризиків САД, клієнтів у вказаному періоді проводилися або не проводилась

11.	Результати оцінки нових послуг САД та притаманних їм ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення, перегляд ризик – профілю САД	Вказати чи впроваджувались нові види аудиторських послуг і як вони вплинули на перегляд ризик – профілю САД
12	Проблемні питання, пов'язані зі встановленням ділових відносин з політично значущими особами, членами їх сімей та особами, пов'язаними з політично значущими особами, та/або їх обслуговуванням	Перелік питань та шляхи їх вирішення
13	Питання щодо виконання САД вимог законодавства у сфері запобігання та протидії, які потребують скорішого розгляду та реагування з метою дотримання САД вимог законодавства у сфері фінансового моніторингу	Перелік питань та шляхи їх вирішення

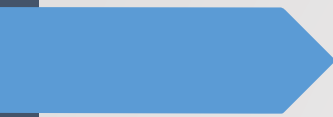
14	Увага! Цей пункт заповнюється не рідше одного разу на рік Результати проведених перевірок системи управління ризиками (внутрішньої системи фінансового моніторингу):³ – результати оцінки ризик-профілю САД; – питання, що пов'язані зі створенням належної організації системи запобігання та протидії суб'єкта первинного фінансового моніторингу і проведенням первинного фінансового моніторингу; – питання, що пов'язані із забезпеченням належної системи управління ризиками легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення	Увага! Цей пункт заповнюється не рідше одного разу на рік Перевірка внутрішньої системи фінансового моніторингу у вказаному періоді не проводилась, проте така оцінка має бути проведена не рідше одного разу на рік
Дата складання звіту: « ____ » ____ 202X р. Відповідальна особа за проведення фінансового моніторингу, П.І.Б, підпис		

³Відповідальний працівник не рідше одного разу на рік не пізніше останнього робочого дня I кварталу року, наступного за звітним, звітує керівнику суб'єкта первинного фінансового моніторингу та/або виконавчому органу (якщо виконавчий орган колегіальний) щодо функціонування системи управління ризиками, включаючи оцінку та переоцінку ризик – профілю САД, його клієнтів. Цей звіт може включатись у щомісячний звіт для керівництва

Розроблені документи щодо впровадження процедур фінансового моніторингу:

- 1. Положення (Правила) проведення фінансового моніторингу**
- 2. Методичні рекомендації щодо оцінки ризик – профілю в САД:**
  - 2.1 Оцінка ризик – профілю САД
  - 2.2 Оцінка ризик – профілю клієнта (Опитувальник клієнта/(представника клієнта) щодо визначення його ризик – профілю)
- 3. Перелік клієнтів САД**
- 4. Тестування системи управління ризиками**
- 5. Висновок щодо перевірки ділової репутації кандидата на посаду відповідального працівника**
- 6. Щомісячний письмовий звіт керівництву САД**
- 7. Запит САД, як суб'єкта первинного фінансового моніторингу клієнту для визначення його ризик – профілю**
- 8. Анкета клієнта (для різних типів клієнтів: фіз особи, юр. особи, резиденти, нерезиденти, тощо)**
- 9. Запит/опитувальник щодо отримання ідентифікаційних даних та верифікації клієнта та його КБВ (оцінка отриманої інформації)**

-
-
10. Програма здійснення фінансового моніторингу САД
  11. Програма навчання працівників та підвищення їх кваліфікації в САД щодо здійснення заходів з фінансового моніторингу
  12. Календарний план навчання працівників та підвищення їх кваліфікації в САД
  13. Оцінка репутації агента САД
  14. Посадова інструкція відповідального працівника
  15. Журнали:
    - Журнал вхідної та вихідної реєстрації документів .
    - Журнал направленої інформації до правоохоронних органів.
    - Журнал обліку інформації направленої до Державної служби фінансового моніторингу України (інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу).
    - Журнал обліку зупинених фінансових операцій.
    - Журнал ознайомлення та обліку користування внутрішніми документами з фінансового моніторингу і про відповідальність за порушення внутрішніх документів та вимог законодавства в сфері фінансового моніторингу
    - Журнал навчання та підвищення кваліфікації працівників щодо здійснення заходів фінансового моніторингу

3. Правила фінансового моніторингу САД: процедури здійснення належної перевірки клієнтів (представників клієнтів), включаючи спрощені та посилені заходи належної перевірки клієнта

Належна перевірка клієнтів передбачена статтею 11 Закону № 361. Ідентифікація та верифікація клієнта здійснюються до встановлення ділових відносин, вчинення правочинів, проведення фінансової операції. З метою не перешкоджання звичайній діловій практиці **верифікація клієнта може здійснюватися за необхідності під час встановлення ділових відносин**. У такому разі здійснення верифікації має бути завершене якнайшвидше після першого контакту з клієнтом за умови здійснення ефективного управління ризиками легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення. **Для отримання ідентифікаційних даних САД надсилає клієнту запит (запит/опитувальник щодо отримання ідентифікаційних даних та верифікації клієнта та його КБВ (оцінка отриманої інформації)) та анкету (для різних типів клієнтів: фіз. особи, юр. особи, резиденти, нерезиденти, тощо)**

Увага! Повторна ідентифікація та верифікація клієнта не є обов'язковими, якщо ця особа раніше була ідентифікована та верифікована належним чином, за умови відсутності в суб'єкта первинного фінансового моніторингу підозр та/або підстав уважати, що наявні документи, дані та/або інформація про клієнта є нечинними (недійсними) та/або неактуальними

3. Правила фінансового моніторингу САД: процедури здійснення належної перевірки клієнтів (представників клієнтів), та посилені заходи належної перевірки клієнта

Оцінка ризик – профілю клієнта

Оцінка ризик – профілю клієнта здійснюється через процедуру запиту (опитування, анкетування), оцінку одержаних відповідей та дослідження відкритих джерел інформації.

Оцінка ризику клієнта здійснюється в робочому документі «Оцінка ризик – профілю клієнта (Опитувальник клієнта/(представника клієнта) щодо визначення його ризик – профілю)»: включаючи спрощені процедури:

а) до!!! встановлення ділових відносин (надсилання листа – угоди, укладання договору);
б) та /або б здійснення фінансові операції (без встановлення ділових відносин).

Пункт б) є актуальним у тому випадку, коли САД є відповідальним за ведення бухгалтерського обліку клієнта і приймає рішення щодо здійснення клієнтських фінансових операцій.

У Додатку 3 перелічені актуальні відкриті джерела інформації у сфері запобігання легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом. Джерела інформації можуть змінюватись та потребують постійного моніторингу

3. Правила фінансового моніторингу САД: процедури здійснення належної перевірки клієнтів (представників клієнтів), та посилені заходи належної перевірки клієнта

Зверніть увагу! Що змінилось?

Розділ II «Критерії ризику за типом клієнта» наказу Мінфіну від 28.12.2022 № 465 **містить 36 критеріїв ризику за типом клієнта, проте раніше було 12**, для більшої зручності 36 критеріїв було агреговано у в п.2.1-2.6 таблиці з урахуванням специфіки діяльності суб'єктів аудиторської діяльності.

Розділ III Критерії ризику, пов'язані з географічним розташуванням держави проживання (перебування, реєстрації) клієнта або установи, через яку він здійснює передачу (отримання) активів **містить розширений перелік держав, що підпадають під дію Закону № 361, це так званий «сірий список» FATF, оновлений на 27 жовтня 2023 року, держави, що здійснюють збройну агресію проти України, непідконтрольні та тимчасово окуповані території, території бойових дій, держави з високим ризиком корупції.**

Розділ IV Критерії ризику за типом (видом) послуги (продукту) та за способом (каналом) надання чи отримання послуги (продукту) містить 47 критеріїв ризику, але !!!! не всі вони притаманні діяльності аудиторських фірм

Таблиця 6 Оцінка ризик – профілю клієнта (Опитувальник клієнта/(представника клієнта) щодо визначення його ризик – профілю) (фрагмент)

Критерії ризику та їх оцінка за типом клієнта, наказ Мінфіну від 28.12.2022 № 465, розділ II					
№	Критерії ризику	Наявність (ідентифікація) ризику		Оцінка ризику	Використані джерела інформації / Коментар
		Так	Ні		
1	Клієнт включений до Переліку осіб, пов'язаних із провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, - що формується спеціально уповноваженим органом			Опис виявленого ризику та його вплив на процедури фінансового моніторингу	Актуальний перелік осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції https://fiu.gov.ua/pages/dijalnist/protidija-terrorizmu/perelik-terroristiv/aktualnij-perelik-osib-pov-yazanix-z-provadžhennyam-terroristichnoji-diyalnosti-abo-stosovno-yakix-zastosovano-mizhnarodni-sankcziji.html

Таблиця 6 - Оцінка ризик – профілю клієнта (Опитувальник клієнта/(представника клієнта) щодо визначення його ризик – профілю) (фрагмент)

Критерії ризику та їх оцінка за географічним розташуванням держави проживання (перебування, реєстрації) клієнта або установи, через яку він здійснює передачу (отримання) активів, наказ Мінфіну від 28.12.2022 № 465, розділ III

№	Критерії ризику	Наявність (ідентифікація) ризику		Оцінка ризику	Використані джерела інформації / Коментар
		Так	Ні		
2	Клієнт відноситься до переліку країн, яким притаманний неприйнятно високий та високий рівень ризику відмивання доходів та ризику корупції				П. 5 ст.7 Закону № 361, П. 3,4 розділу III наказу № 465

(кожний вид ризику – 1 бал, потім визначають кількість балів за кожним видом ризику в кожній категорії і обирається максимальний узагальнюючий показник)

Таблиця 6 - Оцінка ризик – профілю клієнта (Опитувальник клієнта/(представника клієнта) щодо визначення його ризик – профілю) (фрагмент)

Узагальнений результат оцінки ризику			
Неприйнятно високий рівень ризику	Високий рівень ризику	Середній рівень ризику	Низький рівень ризику
-	-	-	x
Висновок: – ми приймаємо визначений рівень ризику: так/ні; – ми застосовуємо пом'якшувальні заходи щодо ризику: так/ні; – ми не приймаємо визначений ризик: так/ні ПІБ відповідальної особи за складання опитувальник Дата			

Оцінка власного ризик – профілю САД

націлена на:

а) виявлення і оцінку ризиків легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, притаманних САД;
б) аналіз і впровадження заходів щодо управління ризиками легалізації доходів САД. СПФМ здійснює оцінку власного ризик – профілю з урахуванням специфіки своєї діяльності та критеріїв, що визначені у п. 7 Розділу 1 Наказу № 465:

- 1) характеру та масштабу діяльності;
- 2) відповідного(их) виду(ів) діяльності;
- 3) видів клієнтів та їх ризик-профілю;
- 4) географічного розташування САД, географічного розташування держави реєстрації фінансової установи, в якій САД відкриває банківський рахунок або через яку здійснюють передавання (отримання) коштів;
- 5) каналів/способів надання(отримання) послуг САД;
- 6) контрагентів, за участю яких САД здійснює свою діяльність та/або проводять дії з активами.

(в табличній формі , аналогічно оцінки ризик – профілю клієнта)

Таблиця 7 - Оцінка ризик – профілю (фрагмент) САД

Критерії ризику СПФМ та їх оцінка, наказ Мінфіну від 28.12.2022 № 465, розділ I, п. 6 – 10, 13

№	Критерії ризику	Наявність (ідентифікація) ризику		Оцінка ризику	Використані джерела інформації
		Так	Ні		
1	1.Чи впливає на ризик відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом характер і масштаб діяльності САД				Секторальна оцінка ризиків використання СПФМ з метою ВК/ФТ , таблиця 2.2, стор. 36, Керівництво з ризик – орієнтованого підходу для спеціально визначених СПФМ Сектор аудиторських послуг: ризик ВК середній, ризик ФТ низький https://fiu.gov.ua/pages/dijalnist/tipologi/tipologi-derzhfinmonitoringu

Таблиця 7 - Оцінка ризик – профілю (фрагмент) САД

Критерії ризику СПФМ та їх оцінка, наказ Мінфіну від 28.12.2022 № 465, розділ I, п. 6 – 10, 13

№	Критерії ризику	Наявність/ ідентифікація ризику		Оцінка ризику	Використані джерела інформації
		Так	Ні		
3	Види клієнтів (за організаційно – правовою формою, видами діяльності) та можливість клієнтів приймати участь у відмиванні доходів, отриманих злочинним шляхом				Оцінка ризиків ВК/ФТ різних організаційно-правових форм клієнтів СПФМ з метою ВК/ФТ , таблиця 2.5, стор. 43, Керівництво з ризик – орієнтованого підходу для спеціально визначених СПФМ https://fiu.gov.ua/pages/dijalnist/tipologi/tipologi-derzhfinmonitoringu Актуальний перелік осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції https://fiu.gov.ua/pages/dijalnist/protidija-terorizmu/perelik-teroristiv/aktualnij-perelik-osib-pov-yazanix-z-provadžhennyam-teroristichnoji-diyalnosti-abo-stosovno-yakix-zastosovano-mizhnarodni-sankcziji.html Безкоштовний пошук відомостей у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі - ЄДР) здійснюється відповідно до статті 11 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» https://usr.minjust.gov.ua/content/free-search «Чорний» та «сірий» списки FATF

ЧОРНИЙ СПИСОК FATF Чорний список включає країни, які не вживають заходів для боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму і не панують співпрацювати в цьому напрямку. У чорному списку FATF стало перебувають три країни:

- Корейська Народно-Демократична Республіка (КНДР)
- Ісламська Республіка Іран
- Республіка Союзу М'янма

СІРИЙ СПИСОК FATF Сірий список, в свою чергу, включає країни, які вживають заходів для боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму, але не в повній мірі відповідають міжнародним вимогам. Такі країни готові до співпраці та зобов'язуються у встановлений строк виправити свої недоліки.

У сірому списку FATF перебувають наразі такі країн:

Болгарія, Буркіна-Фасо, В'єтнам, Гаїті, Демократична Республіка Конго, Ємен, Камерун, Малі, Мозамбік, Нігерія, Сенегал, Сирія, Танзанія, Філіппіни, Хорватія, Південна Африка, Південний Судан, Кенія, Намібія, Монако, Венесуела
(СПИСКИ ОНОВЛЮЮТЬСЯ!)

***Дякуємо за увагу
та за співпрацю !!!***

